

BZ.0008.3.2020

RKW-4334 /2020

Komisja Nadzwyczajna do spraw Klimatu
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie, Państwo,

w związku z procedowaniem projektu ustawy z dnia 19 listopada 2020 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw¹⁾ - druk nr 264 zwracam się z wnioskiem o wprowadzenie następujących zmian:

1. W ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439):

- 1) w art. 3:
 - a) po ust. 2a proponuje się dodać ust. 2aa w brzmieniu:
„2aa) Jeżeli jest to podyktowane koniecznością podejmowania działań obejmujących swoim zakresem oddziaływania terytorium więcej niż jednej gminy, zadania określone w ust. 2 pkt 2 lit. a oraz pkt 6a i 8 mogą być także realizowane przez związek metropolitalny, o którym mowa w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2017 r. poz. 730, z późn. zm.) jako zadania własne; o skali i sposobach zaangażowania w ich realizację decyduje zgromadzenie związku metropolitalnego.”;
 - b) po ust. 4 proponuje się dodać ust. 4a w brzmieniu:
„4a. Zgromadzenie związku metropolitalnego, o którym mowa w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2017 r. poz. 730, z późn. zm.) może postanowić o zapewnieniu budowy,

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawę z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw, ustawę z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw oraz ustawę z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

rozbudowy, modernizacji, utrzymaniu i eksploatacji własnej lub wspólnej z inną gminą lub gminami instalacji do przetwarzania odpadów powstałych z przetworzenia odpadów komunalnych zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami i zasadą bliskości, jeżeli na terenie związku metropolitalnego brak jest takich instalacji lub istniejące instalacje mają niewystarczające moce przerobowe, a instalacja ta służyć ma więcej niż jednej gminie.”;

2. W ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2020 r. poz. 797 i 875):

1) w art. 36 w ust. 4 po wyrazach „oraz organy wykonawcze związków międzygminnych” proponuje się dodać wyrazy „i związku metropolitalnego, o którym mowa w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2017 r. poz. 730, z późn. zm.)”;

2) w art. 83 w ust. 1 w pkt 21 po wyrazie „górniczego” proponuje się dodać przecinek oraz dodać pkt 22 w brzmieniu:

„22) zarząd związku metropolitalnego, o którym mowa w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2017 r. poz. 730, z późn. zm.) w celu realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami”;

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 roku o związku metropolitalnym w województwie śląskim (dalej też: UZMWS) (Dz. U. z 2017 r., poz. 730 z późn. zm.) Górnośląsko – Zagłębiowska Metropolia (dalej też: Metropolia), to związek metropolitalny, który jest zrzeszeniem gmin województwa śląskiego charakteryzujących się istnieniem silnych powiązań funkcjonalnych oraz zaawansowaniem procesów urbanizacyjnych, położonych na obszarze spójnym pod względem przestrzennym, na którym zamieszkuje co najmniej 2 000 000 mieszkańców. Metropolia liczy obecnie około 2,3 mln mieszkańców – 6% ludności Polski na powierzchni zaledwie 2,5 tys. km².

Jak wynika z treści art. 12 ust. 1 pkt. 2 UZMWS Metropolia realizuje zadania publiczne w zakresie „rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru związku metropolitalnego”, taką też prorozwojową inicjatywą dla obszaru związku będzie niewątpliwie budowa instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych, gdyż jako największa aglomeracja w skali kraju nie posiada instalacji zdolnej zaspokoić występujące w tym zakresie potrzeby.

Wychodząc naprzeciw występującym powyższym brakom Zgromadzenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (delegaci 41 gmin członkowskich w osobach wójtów, burmistrzów, prezydentów miast lub osób przez nich upoważnionych) podjęło:

- uchwałę nr XX/145/2019 z dnia 13 listopada 2019 roku w sprawie wyrażenia woli podjęcia działań w zakresie realizacji przedsięwzięć zmierzających do powstania instalacji termicznego przekształcania odpadów,

- uchwałę Nr XXV/185/2020 z dnia 26 maja 2020 roku w sprawie utworzenia spółki pod nazwą GZM – Czysta Energia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Jednakże z uwagi na wątpliwości interpretacyjne Wojewody Śląskiego wyrażone w rozstrzygnięciu nadzorczym nr NPII.4131.1.610.2020 z dnia 1 lipca 2020 roku w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Nr XXV/185/2020 Zgromadzenia Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii z dnia 26 maja 2020 roku w sprawie utworzenia spółki pod nazwą GZM – Czysta Energia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (której podstawowym celem jest organizacja i przygotowanie procesu inwestycyjnego zmierzającego do budowy i uruchomienia instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych), a także oddaleniem w tej sprawie skargi GZM przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach już na wczesnym etapie jakichkolwiek działań przedinwestycyjnych może wystąpić konieczność zastosowania w praktyce:

- art. 12 ust. 2 UZMWS zgodnie, z którym „związek metropolitalny może realizować zadania publiczne należące do zakresu działania gminy, powiatu lub samorządu województwa lub koordynować realizację tych zadań na podstawie porozumienia zawartego z jednostką samorządu terytorialnego lub ze związkiem jednostek samorządu terytorialnego”. Powyższe, oznacza brak możliwości finansowania takiej inwestycji w jakimkolwiek zakresie z części stałej składki uzyskiwanej przez Metropolię, gdyż nie jest to zadanie własne Metropolii,

- art. 51 ust. 1 pkt 2 oraz art. 53 ust. 5 UZMWS zgodnie, z którymi źródłami dochodów związku metropolitalnego są składki (stała i zmienna) od gmin wchodzących w skład związku metropolitalnego. Wysokość zmiennej części składki rocznej jest zależna od ilości oraz zakresu przekazywanych przez gminy związkowi metropolitalnemu zadań i odpowiada rzeczywistym kosztom ponoszonym przez gminy na realizację tych zadań, co niewątpliwie znacząco utrudni realizację zadania oraz na co gminy zrzeszone w ramach Metropolii nie są obecnie przygotowane będąc osłabione finansowo w związku z COVID-19.

Ze względu na występujące braki instalacji w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych i w związku z tym utrzymujące się wysokie koszty funkcjonowania systemów gospodarowania odpadami komunalnymi koniecznym jest wybudowanie instalacji służącej Mieszkańcom regionu. Jednak z uwagi na jej ponadregionalny charakter (będzie obsługiwać gminy Metropolii), a także dynamicznie zmieniającą się sytuację budżetową jednostek samorządu terytorialnego, zasadnym jest umożliwienie realizacji tego zadania nie tylko na podstawie porozumień gmin z Metropolią (zapewniając odpowiedni „montaż finansowy”), ale

także przy udziale środków Metropolii umożliwiając jej działanie w tym obszarze bezpośrednimi zapisami ustawowymi.

Proponowana zmiana zapisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r. poz. 2010 z późn. zm.) pozwoli na uniknięcie jakichkolwiek wątpliwości interpretacyjnych, przyczyniając się przy tym jednocześnie do rozwiązania palącego problemu regionu jakim jest lawinowy wzrost opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi ponoszonych przez Mieszkańców.

Ponadto proponowane zmiany umożliwią prowadzenie działań wspierających gminy członkowskie GZM w zakresie:

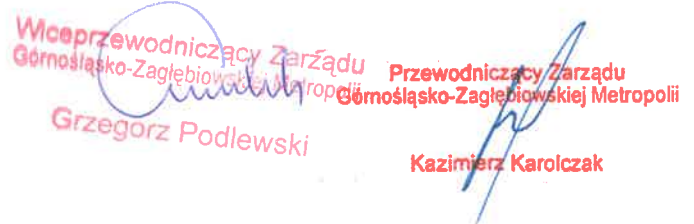
- tworzenia i utrzymywania punktów napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami,
- prowadzenia działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

W przypadku pytań do zgłoszonych propozycji zmian w przepisach odpowiedzi udziela pracownicy merytoryczni Departamentu Infrastruktury i Środowiska:

Osoby do kontaktu:

Departament Infrastruktury i Środowiska:

1. Blanka Romanowska
Dyrektor Departamentu
b.romanowska@metropoliagzm.pl
(48) 508 836 352
2. Damian Kołakowski
Zastępca Dyrektora Departamentu
d.kolakowski@metropoliagzm.pl
(48) 506 134 576

Wiceprzewodniczący Zarządu
Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii
Grzegorz Podlewski

Przewodniczący Zarządu
Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii
Kazimierz Karolczak

Otrzymują:

- 1) Adresat,
- 2) Aa.

BZ.0008.1.2020

RKW- 4329 /2020

Komisja Samorządu Terytorialnego
i Administracji Państwowej
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowni Państwo,

w związku z procedowaniem projektu ustawy z dnia 19 listopada 2020 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw¹⁾ - druk nr 264 zwracam się z wnioskiem o wprowadzenie następujących zmian:

1. W ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439):

1) w art. 3:

a) po ust. 2a proponuje się dodać ust. 2aa w brzmieniu:

„2aa) Jeżeli jest to podyktowane koniecznością podejmowania działań obejmujących swoim zakresem oddziaływanie terytorium więcej niż jednej gminy, zadania określone w ust. 2 pkt 2 lit. a oraz pkt 6a i 8 mogą być także realizowane przez związek metropolitalny, o którym mowa w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2017 r. poz. 730, z późn. zm.) jako zadania własne; o skali i sposobach zaangażowania w ich realizację decyduje zgromadzenie związku metropolitalnego.”;

b) po ust. 4 proponuje się dodać ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Zgromadzenie związku metropolitalnego, o którym mowa w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawę z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw, ustawę z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw oraz ustawę z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

U. z 2017 r. poz. 730, z późn. zm.) może postanowić o zapewnieniu budowy, rozbudowy, modernizacji, utrzymaniu i eksploatacji własnej lub wspólnej z inną gminą lub gminami instalacji do przetwarzania odpadów powstałych z przetworzenia odpadów komunalnych zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami i zasadą bliskości, jeżeli na terenie związku metropolitalnego brak jest takich instalacji lub istniejące instalacje mają niewystarczające moce przerobowe, a instalacja ta służyć ma więcej niż jednej gminie.”;

2. W ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2020 r. poz. 797 i 875):

1) w art. 36 w ust. 4 po wyrazach „oraz organy wykonawcze związków międzygminnych” proponuje się dodać wyrazy „i związku metropolitalnego, o którym mowa w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2017 r. poz. 730, z późn. zm.)”;

2) w art. 83 w ust. 1 w pkt 21 po wyrazie „górniczego” proponuje się dodać przecinek oraz dodać pkt 22 w brzmieniu:

„22) zarząd związku metropolitalnego, o którym mowa w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2017 r. poz. 730, z późn. zm.) w celu realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami”;

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 roku o związku metropolitalnym w województwie śląskim (dalej też: UZMWS) (Dz. U. z 2017 r., poz. 730 z późn. zm.) Górnośląsko – Zagłębiowska Metropolia (dalej też: Metropolia), to związek metropolitalny, który jest zrzeszeniem gmin województwa śląskiego charakteryzujących się istnieniem silnych powiązań funkcjonalnych oraz zaawansowaniem procesów urbanizacyjnych, położonych na obszarze spójnym pod względem przestrzennym, na którym zamieszkuje co najmniej 2 000 000 mieszkańców. Metropolia liczy obecnie około 2,3 mln mieszkańców – 6% ludności Polski na powierzchni zaledwie 2,5 tys. km².

Jak wynika z treści art. 12 ust. 1 pkt. 2 UZMWS Metropolia realizuje zadania publiczne w zakresie „rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru związku metropolitalnego”, taką też prorozwojową inicjatywą dla obszaru związku będzie niewątpliwie budowa instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych, gdyż jako największa aglomeracja w skali kraju nie posiada instalacji zdolnej zaspokoić występujące w tym zakresie potrzeby.

Wychodząc naprzeciw występującym powyższym brakom Zgromadzenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (delegaci 41 gmin członkowskich w osobach wójtów, burmistrzów, prezydentów miast lub osób przez nich upoważnionych) podjęło:

- uchwałę nr XX/145/2019 z dnia 13 listopada 2019 roku w sprawie wyrażenia woli podjęcia działań w zakresie realizacji przedsięwzięć zmierzających do powstania instalacji termicznego przekształcania odpadów,

- uchwałę Nr XXV/185/2020 z dnia 26 maja 2020 roku w sprawie utworzenia spółki pod nazwą GZM – Czysta Energia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Jednakże z uwagi na wątpliwości interpretacyjne Wojewody Śląskiego wyrażone w rozstrzygnięciu nadzorczym nr NPII.4131.1.610.2020 z dnia 1 lipca 2020 roku w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Nr XXV/185/2020 Zgromadzenia Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii z dnia 26 maja 2020 roku w sprawie utworzenia spółki pod nazwą GZM – Czysta Energia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (której podstawowym celem jest organizacja i przygotowanie procesu inwestycyjnego zmierzającego do budowy i uruchomienia instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych), a także oddaleniem w tej sprawie skargi GZM przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach już na wczesnym etapie jakichkolwiek działań przedinwestycyjnych może wystąpić konieczność zastosowania w praktyce:

- art. 12 ust. 2 UZMWS zgodnie, z którym „związek metropolitalny może realizować zadania publiczne należące do zakresu działania gminy, powiatu lub samorządu województwa lub koordynować realizację tych zadań na podstawie porozumienia zawartego z jednostką samorządu terytorialnego lub ze związkiem jednostek samorządu terytorialnego”. Powyższe, oznacza brak możliwości finansowania takiej inwestycji w jakimkolwiek zakresie z części stałej składki uzyskiwanej przez Metropolię, gdyż nie jest to zadanie własne Metropolii,

- art. 51 ust. 1 pkt 2 oraz art. 53 ust. 5 UZMWS zgodnie, z którymi źródłami dochodów związku metropolitalnego są składki (stała i zmienna) od gmin wchodzących w skład związku metropolitalnego. Wysokość zmiennej części składki rocznej jest zależna od ilości oraz zakresu przekazywanych przez gminy związkowi metropolitalnemu zadań i odpowiada rzeczywistym kosztom ponoszonym przez gminy na realizację tych zadań, co niewątpliwie znacząco utrudni realizację zadania oraz na co gminy zrzeszone w ramach Metropolii nie są obecnie przygotowane będąc osłabione finansowo w związku z COVID-19.

Ze względu na występujące braki instalacji w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych i w związku z tym utrzymujące się wysokie koszty funkcjonowania systemów gospodarowania odpadami komunalnymi koniecznym jest wybudowanie instalacji służącej Mieszkańcom regionu. Jednak z uwagi na jej ponadregionalny charakter (będzie obsługiwać gminy Metropolii), a także dynamicznie zmieniającą się sytuację budżetową jednostek samorządu terytorialnego, zasadnym jest umożliwienie realizacji tego zadania nie tylko na podstawie porozumień gmin z Metropolią (zapewniając odpowiedni „montaż finansowy”), ale

także przy udziale środków Metropolii umożliwiając jej działanie w tym obszarze bezpośrednimi zapisami ustawowymi.

Proponowana zmiana zapisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r. poz. 2010 z późn. zm.) pozwoli na uniknięcie jakichkolwiek wątpliwości interpretacyjnych, przyczyniając się przy tym jednocześnie do rozwiązania palącego problemu regionu jakim jest lawinowy wzrost opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi ponoszonych przez Mieszkańców.

Ponadto proponowane zmiany umożliwią prowadzenie działań wspierających gminy członkowskie GZM w zakresie:

- tworzenia i utrzymywania punktów napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami,
- prowadzenia działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

W przypadku pytań do zgłoszonych propozycji zmian w przepisach odpowiedzi udziela pracownicy merytoryczni Departamentu Infrastruktury i Środowiska:

Osoby do kontaktu:

Departament Infrastruktury i Środowiska:

1. Blanka Romanowska
Dyrektor Departamentu
b.romanowska@metropoliagzm.pl
(48) 508 836 352
2. Damian Kołakowski
Zastępca Dyrektora Departamentu
d.kolakowski@metropoliagzm.pl
(48) 506 134 576

Z wyrazami szacunku

Wiceprzewodniczący Zarządu
Górnos Śląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

Grzegorz Podlewski

Przewodniczący Zarządu
Górnos Śląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

Kazimierz Karolczak

Otrzymują:

- 1) Adresat,
- 2) f. Aa.

BZ.0008.2.2020

RKW-4333 /2020

Komisja Środowiska
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowni Państwo,

w związku z procedowaniem projektu ustawy z dnia 19 listopada 2020 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw¹⁾ - druk nr 264 zwracam się z wnioskiem o wprowadzenie następujących zmian:

1. W ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439):

1) w art. 3:

a) po ust. 2a proponuje się dodać ust. 2aa w brzmieniu:

„2aa) Jeżeli jest to podyktowane koniecznością podejmowania działań obejmujących swoim zakresem oddziaływania terytorium więcej niż jednej gminy, zadania określone w ust. 2 pkt 2 lit. a oraz pkt 6a i 8 mogą być także realizowane przez związek metropolitalny, o którym mowa w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2017 r. poz. 730, z późn. zm.) jako zadania własne; o skali i sposobach zaangażowania w ich realizację decyduje zgromadzenie związku metropolitalnego.”;

b) po ust. 4 proponuje się dodać ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Zgromadzenie związku metropolitalnego, o którym mowa w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2017 r. poz. 730, z późn. zm.) może postanowić o zapewnieniu budowy,

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawę z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw, ustawę z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw oraz ustawę z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

rozbudowy, modernizacji, utrzymaniu i eksploatacji własnej lub wspólnej z inną gminą lub gminami instalacji do przetwarzania odpadów powstałych z przetworzenia odpadów komunalnych zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami i zasadą bliskości, jeżeli na terenie związku metropolitalnego brak jest takich instalacji lub istniejące instalacje mają niewystarczające moce przerobowe, a instalacja ta służyć ma więcej niż jednej gminie.”;

2. W ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2020 r. poz. 797 i 875):

1) w art. 36 w ust. 4 po wyrazach „oraz organy wykonawcze związków międzygminnych” proponuje się dodać wyrazy „i związku metropolitalnego, o którym mowa w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2017 r. poz. 730, z późn. zm.)”;

2) w art. 83 w ust. 1 w pkt 21 po wyrazie „górniczego” proponuje się dodać przecinek oraz dodać pkt 22 w brzmieniu:

„22) zarząd związku metropolitalnego, o którym mowa w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2017 r. poz. 730, z późn. zm.) w celu realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami”;

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 roku o związku metropolitalnym w województwie śląskim (dalej też: UZMWS) (Dz. U. z 2017 r., poz. 730 z późn. zm.) Górnośląsko – Zagłębiowska Metropolia (dalej też: Metropolia), to związek metropolitalny, który jest zrzeszeniem gmin województwa śląskiego charakteryzujących się istnieniem silnych powiązań funkcjonalnych oraz zaawansowaniem procesów urbanizacyjnych, położonych na obszarze spójnym pod względem przestrzennym, na którym zamieszkuje co najmniej 2 000 000 mieszkańców. Metropolia liczy obecnie około 2,3 mln mieszkańców – 6% ludności Polski na powierzchni zaledwie 2,5 tys. km².

Jak wynika z treści art. 12 ust. 1 pkt. 2 UZMWS Metropolia realizuje zadania publiczne w zakresie „rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru związku metropolitalnego”, taką też prorozwojową inicjatywą dla obszaru związku będzie niewątpliwie budowa instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych, gdyż jako największa aglomeracja w skali kraju nie posiada instalacji zdolnej zaspokoić występujące w tym zakresie potrzeby.

Wychodząc naprzeciw występującym powyższym brakom Zgromadzenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (delegaci 41 gmin członkowskich w osobach wójtów, burmistrzów, prezydentów miast lub osób przez nich upoważnionych) podjęło:

- uchwałę nr XX/145/2019 z dnia 13 listopada 2019 roku w sprawie wyrażenia woli podjęcia działań w zakresie realizacji przedsięwzięć zmierzających do powstania instalacji termicznego przekształcania odpadów,

- uchwałę Nr XXV/185/2020 z dnia 26 maja 2020 roku w sprawie utworzenia spółki pod nazwą GZM – Czysta Energia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Jednakże z uwagi na wątpliwości interpretacyjne Wojewody Śląskiego wyrażone w rozstrzygnięciu nadzorczym nr NPII.4131.1.610.2020 z dnia 1 lipca 2020 roku w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Nr XXV/185/2020 Zgromadzenia Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii z dnia 26 maja 2020 roku w sprawie utworzenia spółki pod nazwą GZM – Czysta Energia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (której podstawowym celem jest organizacja i przygotowanie procesu inwestycyjnego zmierzającego do budowy i uruchomienia instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych), a także oddaleniem w tej sprawie skargi GZM przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach już na wczesnym etapie jakichkolwiek działań przedinwestycyjnych może wystąpić konieczność zastosowania w praktyce:

- art. 12 ust. 2 UZMWS zgodnie, z którym „związek metropolitalny może realizować zadania publiczne należące do zakresu działania gminy, powiatu lub samorządu województwa lub koordynować realizację tych zadań na podstawie porozumienia zawartego z jednostką samorządu terytorialnego lub ze związkiem jednostek samorządu terytorialnego”. Powyższe, oznacza brak możliwości finansowania takiej inwestycji w jakimkolwiek zakresie z części stałej składki uzyskiwanej przez Metropolię, gdyż nie jest to zadanie własne Metropolii,

- art. 51 ust. 1 pkt 2 oraz art. 53 ust. 5 UZMWS zgodnie, z którymi źródłami dochodów związku metropolitalnego są składki (stała i zmienna) od gmin wchodzących w skład związku metropolitalnego. Wysokość zmiennej części składki rocznej jest zależna od ilości oraz zakresu przekazywanych przez gminy związkowi metropolitalnemu zadań i odpowiada rzeczywistym kosztom ponoszonym przez gminy na realizację tych zadań, co niewątpliwie znacząco utrudni realizację zadania oraz na co gminy zrzeszone w ramach Metropolii nie są obecnie przygotowane będąc osłabione finansowo w związku z COVID-19.

Ze względu na występujące braki instalacji w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych i w związku z tym utrzymujące się wysokie koszty funkcjonowania systemów gospodarowania odpadami komunalnymi koniecznym jest wybudowanie instalacji służącej Mieszkańcom regionu. Jednak z uwagi na jej ponadregionalny charakter (będzie obsługiwać gminy Metropolii), a także dynamicznie zmieniającą się sytuację budżetową jednostek samorządu terytorialnego, zasadnym jest umożliwienie realizacji tego zadania nie tylko na podstawie porozumień gmin z Metropolią (zapewniając odpowiedni „montaż finansowy”), ale

także przy udziale środków Metropolii umożliwiając jej działanie w tym obszarze bezpośrednimi zapisami ustawowymi.

Proponowana zmiana zapisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r. poz. 2010 z późn. zm.) pozwoli na uniknięcie jakichkolwiek wątpliwości interpretacyjnych, przyczyniając się przy tym jednocześnie do rozwiązania palącego problemu regionu jakim jest lawinowy wzrost opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi ponoszonych przez Mieszkańców.

Ponadto proponowane zmiany umożliwią prowadzenie działań wspierających gminy członkowskie GZM w zakresie:

- tworzenia i utrzymywania punktów napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami,
- prowadzenia działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

W przypadku pytań do zgłoszonych propozycji zmian w przepisach odpowiedzi udziela pracownicy merytoryczni Departamentu Infrastruktury i Środowiska:

Osoby do kontaktu:

Departament Infrastruktury i Środowiska:

1. Blanka Romanowska
Dyrektor Departamentu
b.romanowska@metropoliagzm.pl
(48) 508 836 352
2. Damian Kołakowski
Zastępca Dyrektora Departamentu
d.kolakowski@metropoliagzm.pl
(48) 506 134 576

Z górnictwa i przemysłu

Wiceprzewodniczący Zarządu
Górnictwo-Zagłębiowskiej Metropolii

Grzegorz Podlewski

Przewodniczący Zarządu
Górnictwo-Zagłębiowskiej Metropolii

Kazimierz Karolczak

Otrzymują:

- 1) Adresat,
- 2) Aa.